

Temari de matèries específiques corresponents al cos facultatiu tècnic, escala sanitària, especialitat infermeria del treball

Tema 1. Marc jurídic de la prevenció de riscos laborals. La Llei 31/1995, de 8 de novembre, de prevenció de riscos laborals. Aspectes rellevants del Reglament dels serveis de prevenció. Responsabilitat penal, administrativa, civil i laboral del personal sanitari del servei de prevenció.

Tema 2. Organismes públics nacionals, internacionals i autonòmics amb competències en salut laboral. L'Institut Balear de Salut Laboral: estructura i funcions. La Inspecció de Treball i Seguretat Social en l'àmbit de l'Administració pública.

Tema 3. L'estructura organitzativa de la prevenció de riscos laborals. Evolució normativa. Model actual. Modalitats preventives.

Tema 4. L'acció protectora de la Seguretat Social. Règim general i règims especials. Prestacions. Incapacitats: classes i grau. Òrgans de control i de gestió de les incapacitats. Actuació de les mútues d'accidents de treball i malalties professionals.

Tema 5. Dany corporal. Conceptes jurídics. Àrees corporals. Barems: tipus i quantificació. Peritatge: estructura i elaboració d'informes. Ètica del peritatge. Valoració d'infermeria del dany corporal.

Tema 6. Estructura de l'organització i gestió de la prevenció en l'empresa. Planificació, actuació, documentació i registre de l'activitat preventiva. Òrgans de consulta i participació: delegats de prevenció i comitès de seguretat i salut. La participació dels treballadors.

Tema 7. El servei de prevenció de riscos laborals: multidisciplinarietat. Definicions: seguretat en el treball, higiene industrial, ergonomia i psicociologia aplicada. Estructura de la prevenció de riscos laborals en l'Administració autonòmica de les Illes Balears.

Tema 8. Determinants de la salut de la població treballadora. Treball i vida extralaboral. La salut dels treballadors en situacions especials.

Tema 9. Llocs i espais de treball. Les condicions de treball. Definicions, classificacions i mètodes d'anàlisi. Condicions generals de seguretat i higiene. Normativa per la qual s'estableixen les disposicions mínimes de seguretat i salut en els llocs de treball.

Tema 10. Epidemiologia i demografia sanitària. Conceptes bàsics. Demografia estàtica i dinàmica. Mesurament en epidemiologia. Taxes, quocients i proporcions. Estructures, piràmides i diagrames triangulars. Interacció entre fenòmens.

Tema 11. Cadena epidemiològica. Malalties transmissibles. Malalties de declaració obligatòria. Mesures preventives en salut. Gestió de residus sanitaris: pla de gestió de residus sanitaris.

Tema 12. Estratègies de disseny en epidemiologia. Estudi de proves diagnòstiques. Cribratges.

Tema 13. Investigació quantitativa. Estudis observacionals descriptius. Estudis observacionals analítics. Assaigs clínics. Línies prioritàries d'investigació en infermeria del treball.

Tema 14. Validesa de les proves diagnòstiques. Sensibilitat i especificitat. Validesa i errades sistemàtiques. Validesa interna i externa. Biaixos. Variables de confusió.

Tema 15. Investigació qualitativa. Principals dissenys i mètodes. Procés i fases de la investigació qualitativa. Tècniques d'investigació qualitativa. Anàlisi i interpretació de les dades. Fiabilitat, validesa i avaluació de la qualitat. Ètica.

Tema 16. Estadística aplicada a les ciències de la salut. Mètodes bàsics. Estadística descriptiva. Anàlisi de dades. Introducció al càlcul de probabilitats. Conceptes bàsics d'inferència estadística.

Tema 17. L'exposició dels resultats de la investigació científica. La redacció científica. Elaboració d'un article científic. Sistema IMRYD (introducció, mètode, resultats, discussió i conclusions). Normes bàsiques per a exposicions orals de les comunicacions científiques. Índex d'impacte de les revistes científiques. *Journal Citation Reports* (JCR).

Tema 18. Infermeria basada en l'evidència. Fonaments. Ciència i coneixement científic. Etapes de la pràctica basada en la evidència. Formulació de preguntes clíniques. Localització de la informació. Contextualització i lectura crítica. Implementació. Avaluació. Sistemes de recerca d'informació rellevant. Guies de pràctica clínica. Revisió sistemàtica i metaanàlisi. Gradació de l'evidència.

Tema 19. Evolució de la formació de la infermeria a Espanya. Pla d'estudis i formació de postgrau. La formació de postgrau en infermeria. Formació contínua. Formació especialitzada: infermeria del treball. La Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.

Tema 20. Plans d'autoprotecció i emergències. Objectius. Factors de risc. Conceptes d'*urgència* i *emergència*. Classificació de les emergències. Organització de les emergències. Implantació. Normativa associada.

Tema 21. Actuació en cas d'urgències, emergències i situacions crítiques en el lloc de treball. Primers auxilis. Suport vital bàsic i avançat. Mobilització i evacuació d'accidentats.

Tema 22. Seguretat en el treball: concepte, objectius i tècniques. Norma i senyalització en seguretat. Protecció col·lectiva i individual. Seguretat vial.

Tema 23. Accident de treball. Definició. Classificació segons les conseqüències. Codificació DELTA (declaració electrònica de treballadors accidentats). Metodologia de la investigació. L'arbre de causes. Índexs estadístics de sinistralitat.

Tema 24. Avaluació del risc d'accident. Prevenció dels accidents de treball. Gestió del risc. Avaluació general del risc. Mètodes d'avaluació. Mesures d'eliminació i de reducció del risc. Prevenció primària, secundària i terciària. Educació per a la salut i accidents de treball.

Tema 25. Malalties professionals. Definició. El Reial decret 1299/2006, de 10 de novembre, pel qual s'aprova el quadre de malalties professionals en el sistema de la Seguretat Social i s'estableixen criteris per a la seva notificació i registre. Principals dificultats a l'hora de detectar les malalties professionals.

Tema 26. Els agents químics i els seus riscos. Toxicologia laboral. Relació exposició-efecte. Control de l'exposició. Malalties professionals causades per agents químics. Protocols de vigilància de la salut específica.

Tema 27. Els agents físics i els seus riscos. Efectes, avaluació i control. El renou. Les radiacions ionitzants i no-ionitzants. Malalties professionals causades per agents físics.

Tema 28. Malalties professionals osteoarticulars. Malalties neuromusculars. Sordesa i afonia professionals. Malalties oftalmològiques. Protocols de vigilància de la salut específica.

Tema 29. Els agents biològics i els seus riscos. Hepatitis, sida, tuberculosi i legionel·losi. Malalties parasitàries. Malalties de la pell causades per agents biològics. Malalties infeccioses emergents. Protocols de vigilància de la salut específica.

Tema 30. Malalties professionals respiratòries causades per inhalació de substàncies. Pneumoconiosi. Asma ocupacional. Protocols de vigilància sanitària específica.

Tema 31. Agents cancerígens i treball. Malalties produïdes per contacte amb amiant, arsènic, benzè i nitrobenzè. Malalties canceroses produïdes per radiacions ionitzants. Protocols de vigilància sanitària específica.

Tema 32. Avaluació de riscos laborals en centres i llocs de treball. Normativa. De l'avaluació de riscos a la vigilància de la salut. Paper de la infermeria de treball.

Tema 33. Assetjament laboral i sexual. Trastorns de la salut associats a la víctima i a la persona assetjadora. El Protocol de prevenció i actuació de l'Administració autonòmica de les Illes Balears en els casos d'assetjament laboral, sexual i per raó de sexe o per altre tipus de discriminació.

Tema 34. Ergonomia: concepte, objectius i mètodes d'anàlisi. Condicions ambientals en ergonomia. Concepció i disseny del lloc de treball.

Tema 35. Fonaments de la psicopatologia laboral. Trastorns de la personalitat, ansiosos i depressius. Actuació d'infermeria. Estrès laboral i síndrome d'esgotament professional (*burn-out*).

Tema 36. Infermeria del treball i salut mental. La Llei 4/2005, de 29 d'abril, sobre drogodependències i altres addiccions a les Illes Balears. Drogodependències: alcohol i substàncies estupefaents i joc patològic. Actuació d'infermeria.

Tema 37. La psicopsicologia aplicada a la prevenció. Aspectes tècnics. Concepte i objectius. Factors de naturalesa psicosocial. Conseqüències dels factors psicosocials nocius i la seva avaluació. Intervenció psicosocial.

Tema 38. Ciències psicosocials i infermeria. Les necessitats humanes i la relació amb el treball. Factors psicosocials relacionats amb la salut: personalitat, processos cognitius i emocionals, aprenentatge i estrès. La psicologia positiva en el treball.

Tema 39. Cronobiologia i treball. Els ritmes biològics. Alteracions dels ritmes biològics per causes laborals. Efectes sobre la salut. Grups professionals de risc. Actuacions.

Tema 40. La vigilància de la salut. Criteris generals. Aspectes individuals i col·lectius. Planificació i execució de les activitats. Proves complementàries. Avaluació dels resultats. Elaboració de conclusions i recomanacions.

Tema 41. Vigilància de la salut en les persones especialment sensibles. Treballadors sensibles a determinats riscos. Treballadors amb discapacitat. Protocol de vigilància de la salut específica.

Tema 42. El personal de neteja: riscos específics. El personal conductor de vehicles: riscos específics. Els ordenances: riscos específics. Els agents de medi ambient: riscos específics.

Tema 43. El personal docent: riscos específics. El personal auxiliar tècnic educatiu: riscos específics.

Tema 44. El treball amb pantalles de visualització de dades. Aspectes ergonòmics. Prevenció. Normativa sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives al

treball amb equips que inclouen pantalles de visualització. Vigilància de la salut específica.

Tema 45. Promoció de la salut en el treball. Generalitats. Models en promoció de la salut. Planificació en la promoció de la salut. Promoció de la salut en les persones especialment sensibles. Estratègies d'intervenció.

Tema 46. Elaboració de programes de promoció de la salut. Planificació, execució i avaluació. Indicadors de qualitat.

Tema 47. Programes específics de promoció de la salut en el medi laboral. Deshabitució tabàquica. Dieta saludable i prevenció del sobrepès. Exercici físic i treball. Risc cardiovascular i treball: diabetis, hipertensió, obesitat.

Tema 48. Educació per a la salut en el medi laboral. Concepte, antecedents i perspectives. Mètodes d'educació per a la salut. Planificació de les activitats d'educació per a la salut. Elaboració de documentació i material gràfic. Avaluació de les activitats d'educació per a la salut.

Tema 49. La comunicació en l'educació per a la salut. Elements de la comunicació. Barreres en la comunicació. La relació d'ajuda. L'escolta activa. El consell breu.

Tema 50. Immunitzacions. Concepte. Classificació. Tipus de vacunes. Calendari de vacunació. Criteris de vacunació, dosi, administració i contraindicacions d'ús. Vacunació en situacions especials. Reaccions adverses.

Tema 51. Patologies laborals musculoesquelètiques. Càrrega física de treball. Conceptes. Mètodes d'avaluació. Patogènia. Prevenció. Normativa sobre disposicions mínimes de seguretat i salut relatives a la manipulació manual de càrregues. Protocols de vigilància sanitària específica.

Tema 52. Dona i treball. Factors de risc i la seva prevenció en situacions d'embaràs, part recent o lactància. Dret a les prestacions en la dona embarassada (prestació per risc en l'embaràs, baixa maternal i lactància). Adaptació de les condicions de treball. Menopausa i osteoporosi.

Tema 53. Teratogènesi laboral. Característiques dels teratògens. Acció dels teratògens en les fases del desenvolupament de l'embrió. Anomalies congènites més freqüents en el medi laboral. Prevenció. Normativa de referència.

Tema 54. Gestió mediambiental. Marc normatiu. Sistemes de gestió mediambiental. Efectes mediambientals de la indústria. Contaminació. Auditoria del sistema de gestió mediambiental.

Tema 55. Sociologia laboral. La metodologia interdisciplinària. El treball en equip. Habilitats interpersonals bàsiques. Tècniques de negociació. Gestió de conflictes.

Tema 56. La comunicació dins l'organització i els equips de treball. Tipus de comunicació. Principis de la comunicació eficaç. Gestió i coordinació de les reunions.

Tema 57. Gestió dels recursos materials. Material fungible. Vacunes i cadena del fred. Equipament tècnic. Tractament de residus sanitaris.

Tema 58. Formació i informació en la prevenció. Aprenentatge. Concepte, tipus, metodologia i avaluació. Principis metodològics de la formació. Mètodes didàctics. Habilitats docents. Disseny i execució de programes formatius. Tipologia dels participants. Actuació. Avaluació de la formació.

Tema 59. Formació dels especialistes d'infermeria del treball. Formació contínua per al desenvolupament de l'activitat professional.

Tema 60. Gestió per processos assistencials integrats. Mapa de processos en la prevenció. Processos estratègics, clau i de suport. Redacció de processos, protocols i procediments. Monitoratge de la qualitat. Avaluació. Sistema de millora contínua. Quadre de comandament: objectius i indicadors.

Tema 61. Qualitat en els serveis de prevenció. Sistemes de certificació per a la gestió de la prevenció. Estudis, protocols, avaluació de programes i guies d'actuació per a la pràctica d'infermeria del treball. Auditories del sistema de prevenció de riscos laborals.

Tema 62. Gestió de l'acompliment: concepte, objectius, avantatges. Fases de la gestió de l'acompliment. La perspectiva grupal en la gestió de l'acompliment. Impacte de la gestió de l'acompliment en l'organització.

Tema 63. Dret sanitari i deontologia en infermeria del treball. Codi deontològic de la infermeria espanyola. El secret professional: concepte i regulació jurídica. Articles 197, 198 i 199 del Codi penal. Confidencialitat, documentació clínica i consentiment informat. La Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica.